

1. Obiekt

672/1 PAŁAC (1) (W ZESPOLE PAŁACOWO-FOLWARCZNYM).

2. Czas powstania

2 poł. XVIII w.

3. Miejscowość

POBOROWO

11. Widok od strony pld.-zach. Plan orientacyjny. Rzut przyziemia.

4. Adres

Poborowo
kod 77-235

nr hipoteczny A - 106 (330K)

5. Przynależność administracyjna

województwo słupskie

gmina Trzebielino

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Poberow (do 1945 r.)

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo koszalińskie

powiat Miastko

8. Właściciel i jego adres

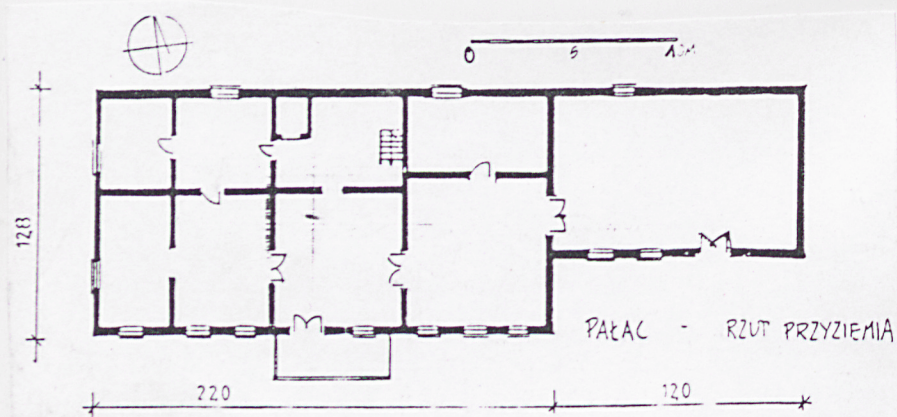
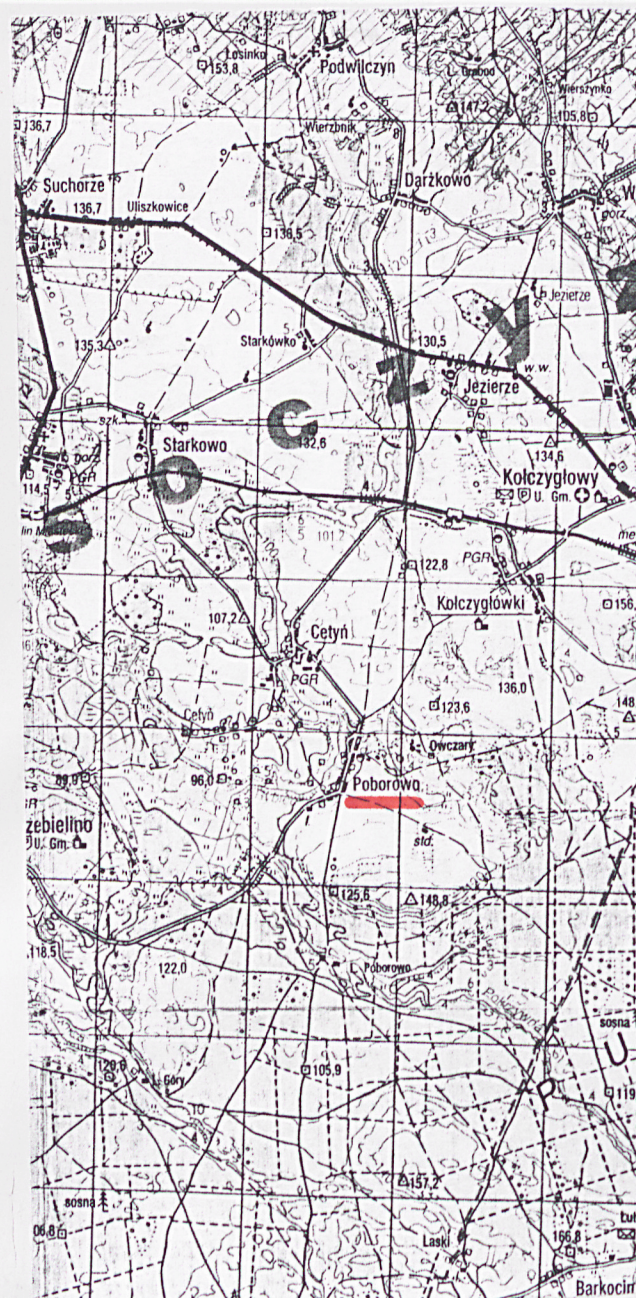
AWRSP oddział terenowy w Koszalinie,
Gospodarstwo Administracyjno -
Handlowe w Miastku ul. Dworcowa 18

9. Użytkownik i jego adres

AWRSP oddział terenowy w Koszalinie,
Gospodarstwo Administracyjno -
Handlowe w Miastku ul. Dworcowa 18

10. Rejestr zabytków

Nr A-106/427 data 18.03.1965

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu

Budynek pałacu w zespole pałacowo-folwarcznym Poborowo należy do najstarszych należących do rodu von Puttkamer. Pierwsze wzmianki o istnieniu obiektu pojawiły się w poł. XVI w. W dokumencie z 1523 roku jako właściciela obiektu wymieniano Markusa von Puttkamer. Początki samego folwarku o którym mówi się, że był podstawą gospodarczą majątku sięgają połowy XVI w. Wtedy to w jego skład wchodziły początkowo drewniane budynki młyna, stodoły czy później tartaku.

Pod koniec XVIII w. podczas prac melioracyjnych powstał obok długiego folwarku "Schaferei" - Owczary. Oba stanowiły całość i należały do jednego właściciela. W 1746 roku właścicielem Poborowa był Georg Matthias v. Puttkamer, który 1755 r. sprzedał całość Matthiasowi Friedrichowi von Schmudde. Następnym właścicielem Poborowa został August Kahl Leberecht von Puttkamer, który na początku XIX w. przekazał go swojemu synowi. Ostatnim prawnym właścicielem obiektu był w latach 1937-1945 Gunther von Puttkamer. Obecna forma pałacu pochodzi z drugiej połowy XVIII w.

Po 1945 roku cały majątek wraz z pałacem przejął Skarb Państwa i oddał go w użytkowanie PGR Poborowo. Wnętrza pałacu zaadaptowano na biura i pomieszczenia socjalne dla pracowników. Mocą decyzji z dnia 18.03.1961 roku obiekt wpisano do rejestru zabytków.

Od połowy lat 80-tych kiedy to rozpoczęto remont kapitalny obiekt przestał być użytkowany. Przerwana w połowie inwestycja znacznie pogorszyła dzisiejszy wizerunek budynku. W chwili obecnej zespół należy do Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa.

13. Opie (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrza, wyposażenie, instalacje)

Sytuacja: Obiekt wzniesiono w północnej części zespołu folwarcznego. Zamknięcie północnej pierzei wewnętrznego dziedzińca stanowi pas zieleni parkowej. Pałac (1) wzniesiono wewnątrz założenia parkowego w odległości ok. 30 m od budynku cielętnika (6). W odległości ok. 15 m od zachodniej elewacji znajduje się główna droga dojazdowa łącząca trzy miejscowości: Trzebielino, Poborowo i Cetyń. Budynek mieszkalny służby pałacowej (2) wzniesiono w odległości ok. 50 m w kierunku północnym.

Materiał i konstrukcja: Ściany budynku posadowiono na kamiennie - ceglanej podmurówce o grubości ok. 100,0 cm. Wszystkie ściany wykonano z cegły pełnej na zaprawie cementowo-wapiennej. Grubość ścian wynosi odpowiednio: zewnętrzne - 85,0 cm, wewnętrzne nośne - 85,0 i 55,0 cm. Wszystkie obustronnie otynkowano tynkiem wapienno - cementowym. Od wewnątrz ściany pomalowano wielowarstwowo farbą emulsyjną na kolor biały. Całą ścianę północną współcześnie przebudowano, dodając od zewnątrz warstwę z pustaków cementowych grubości ok. 21 cm. **Stropy** na poszczególnych kondygnacjach o konstrukcji drewnianej grubości ok. 40,0 cm. **Konstrukcja dachu** drewniana, płaski - kleszczowa. Całość przekryto arkuszami płyty falistej wykonanej z eternitu. **Stolarka** okienna drewniana, dwuskrzydłowa z nadświetlami górnymi o konstrukcji ramowo - płycinowej. Drzwi zewnętrzne drewniane, dwuskrzydłowe z nadświetlami górnymi o konstrukcji ramowo - płycinowej. Podłogi na poziomach wszystkich kondygnacji wykonano z desek o grubości 3,0 cm. W części wejściowej przyziemia (ganek, hall) dodatkowo użyto płytek ceramicznych. Nadproża okienne i drzwiowe ceglano, otynkowane. **Opaski** wokół okien wykonano w tynku. Komunikację wewnątrz umożliwiają drewniane **schody** policzkowe, zabiegowe z balustradą. Przed wejściem wykonano z drewna niewielki ganek pełniący rolę wiatrolapu (w całości zabudowany - przeszklony). Ganek przekryto dachem dwuspadowym o konstrukcji płaski - krokwiowej. Wszystkie elementy opierzenia wykonano z blachy stalowej ocynkowanej.

Rzut: Część główną budynku wzniesiono na planie prostokąta o wymiarach ok. 21,0 x 12,5 m. Główne wejście usytuowano w elewacji południowej. Przy wschodniej ścianie szczytowej wzniesiono dwukondygnacyjną przybudówkę, która w części przyziemia pełniła rolę sali balowej.

Bryła: Obiekt niepodpiwniczony, trzykondygnacyjny (w tym użytkowe poddasze). Część zasadnicza ma formę prostopadłościanu przekrytego dachem czterospadowym z półszczytem dolnym o znacznym kącie nachylenia połaci. Średnia wysokość kondygnacji wynosi ok. 3,0 m. Później do ściany wschodniej dobudowano prostopadłościenną, dwukondygnacyjną przybudówkę krytą dachem jednospadowym o wysokości ok. 8,0 m. W chwili obecnej zachował się jedynie niewielki fragment przybudówki.

Elewacje: Symetryczny kształt bryły budynku i równomierne rozmieszczenie otworów okiennych decyduje o jego charakterze. Połacie ścian poszczególnych elewacji pokryto współcześnie tynkiem cementowo - wapiennym bez dbałości o oryginalny detal architektoniczny. Do dnia dzisiejszego zachowały się jedynie ozdobne głowice pilastrów wykonanych w wielkim porządku. część oryginalnej posadzki w ganku wejściowym. W części bocznej otwory okienne zwieńczono nadprożem w kształcie łuku odcinkowego podkreślonego delikatną opaską wykonaną z tynku. Poziome podziały wewnątrz budynku podkreśla podokapowy gzyms wieńczący. Pionowe zaakcentowane są równomiernym układem lizen. O wyglądzie elewacji decydują także duże połacie dachu o znacznym kącie nachylenia połaci.

Wyposażenie: relikty oryginalnej posadzki ceramicznej zachowanej w części ganku wejściowego.

Instalacje: elektryczna (zdemastowana).

14. Kubatura ok. 2800 m ³	15. Powierzchnia użytkowa Powierzchnia zabudowy ok. 355 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne rezydencja właścicieli majątku	17. Użytkowanie obecne obiekt nieużytkowany
18. Prace budowlane i konserwatorskie Budynek pałacu do 1945 roku będąc siedzibą rodziny von Puttkamer zachował swój oryginalny wygląd. Użytkowany zgodnie z przeznaczeniem i stale konserwowany zachował dobry stan techniczny. Sytuacja zmieniła się zdecydowanie po 1945 roku kiedy to obiekt z całym zespołem folwarku przeszedł na własność państwa. Jego użytkownikiem przez ponad czterdzieści lat stał się PGR Poborowo. W tym czasie wnętrza budynku służyły pracownikom gospodarstwa jako zaplecze socjalne (łaźnia, szatnia, świetlica). W połowie lat 80-tych rozpoczęto remont kapitalny, który wkrótce przerwano i w takim stanie pozostawiono do dziś.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Stan zachowania poszczególnych elementów konstrukcyjnych jest raczej zły. Tak jest z całą konstrukcją i pokryciem dachu. W złym stanie technicznym jest większość podłóg. Brak znacznej części stolarki okiennej i drzwiowej. Część niedawno wymieniona pod wpływem wilgoci uległa wypaczeniu i nie nadaje się już do użytku. Widoczne są także znaczne ubytki w ścianach zewnętrznych budynku. Konieczne jest także założenie nowego opierzenia w postaci rynien i rur spustowych.	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Obiekt prezentuje modelowe rozwiązanie architektury pałacowej z połowy XVIII w. Kwalifikuje się do ochrony prawnej - wpis do rejestru zabytków. - utrzymać oryginalną bryłę, elewacje, plan wnętrz - roboty remontowe prowadzić korzystając z tradycyjnych materiałów i technologii. Wszelkie modernizacje i ewentualne adaptacje wnętrz do nowych zadań należy prowadzić w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

patrz też: karta zespołu opracowana w 1996 r. w BSiDZT.

25. Opracował: Program komputerowy karty - Word for Windows - BSiDZT S. Januszewski

tekst Artur Jakubowski 30 listopada 1996 r.

plany, rysunki Artur Jakubowski 30 listopada 1996 r.

zdjęcia fotogr. Artur Jakubowski 30 listopada 1996 r.

miejsce przechowywania negatywów Narodowe Muzeum Rolnictwa-Szreniawa

BIURO STUDIÓW I DOKUMENTACJI
ZABYTKÓW TECHNIKI
Stanisław Januszewski
53-203 Wrocław, tel. 61-72-78
ul. J. Hallera 118/11

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO !

22. Bibliografia

- "Pomersches Guter-Adressbuch" - Stetten 1892.
- "Der Kreis Rumemelsburg. Ein Heimatbuch" - Stettin 1938
- "Województwo słupskie" - B. Czerwiński i S. Rudnik; Szczecin 1980.
- "Pomorze pod zaborem pruskim" - red. St. Gierszowski; Gdańsk 1973; Ossolin.
- "Miastko i okolice" - Zbigniew Janiszewski; Szczecin 1981; KAW.

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

Niemiecka mapa topograficzna w skali 1:25000 z 1936 roku.

27. Załączniki

Nr 1 - dokumentacja fotograficzna i rysunkowa (verte)

Nr 2 - dokumentacja fotograficzna

WSPÓLFINANSOWANE PRZEZ FUNDACJĘ
WSPÓŁPRACY POLSKO-NIEMIECKIEJ
ZE ŚRODKÓW
REPUBLIKI FEDERALNEJ NIEMIEC

MITFINANZIERT VON DER STIFTUNG
FÜR DEUTSCH-POLNISCHE
ZUSAMMENARBEIT AUS MITTELN
DER BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND

1. Miejscowość

POBOROWO

2. Obiekt

PAŁAC (1)

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

dokumentacja fotograficzna i rysunkowa (verte)

1.

1. Widok ogólny od strony płn.-zach.

2. Ganek wejściowy przy elewacji frontowej pld.

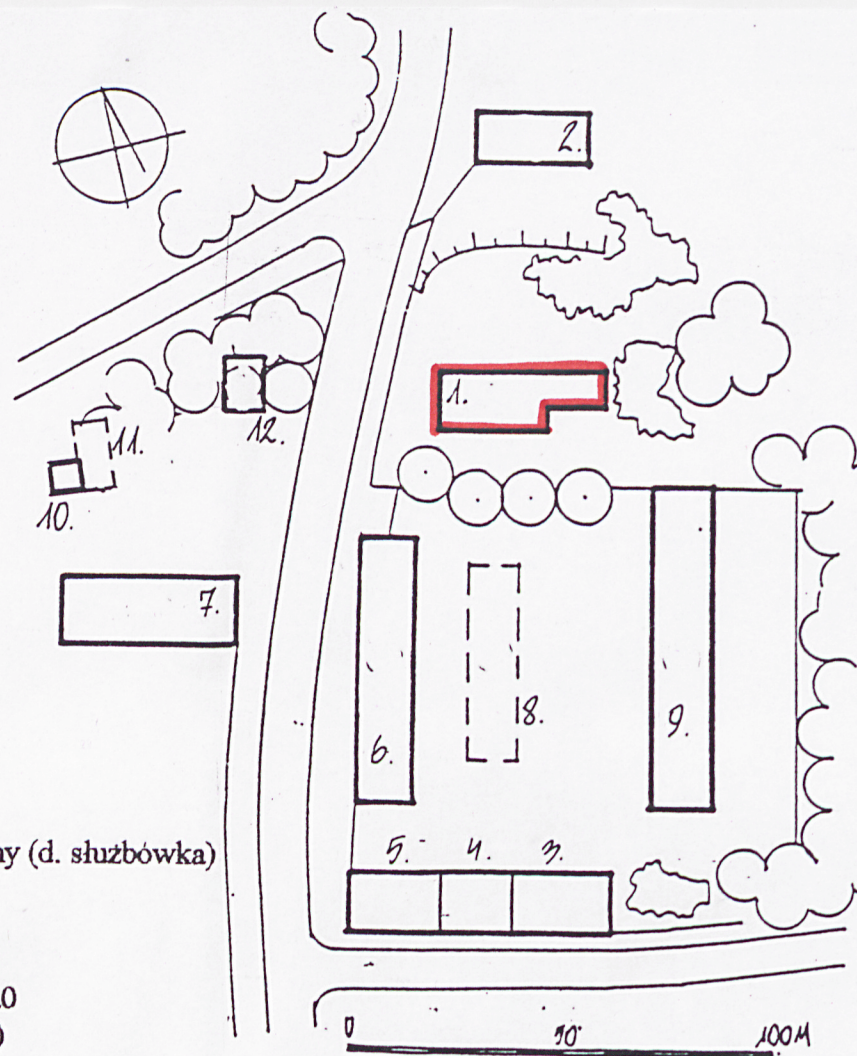
2.

Wkładkę założył: Artur Jakubowski 30 listopada 1996 r.

Miejsce przechowywania negatywów: Muzeum Narodowe Rolnictwa w Szreniawie

LEGENDA:

1. pałac
2. budynek mieszkalny (d. służbówka)
3. stodoła
4. spichlerz
5. stajnia
6. cielętnik (d. stajnia0
7. chlewnia (d. obora)
8. wiata
9. budynek magazynowo - gosp.
10. magazyn dawnej gorzelni
11. gorzelnia
12. budynek mieszkalny (d. biuro)

1. Miejscowość

POBOROWO

2. Obiekt (w zespole folwarku)

PAŁAC (1)

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

dokumentacja fotograficzna

1. Widok ogólny od strony pld. - wsch.

2. Ganek przy elewacji frontowej.

verte!

3. Widok wnętrza na poziomie I kondygnacji.

4. Fragment oryginalnej posadzki przy głównym wejściu.

5. Widok ozdobnej głowicy pilastra.

2.

Wkładkę założył: Artur Jakubowski 30 listopada 1996 r.

Miejsce przechowywania negatywów: Narodowe Muzeum Rolnictwa-Szreniawa

3.

4.

5.